

Oponentský posudek

na doktorskou disertační práci „Rozhodování založené na částečně známých rozhodovacích stromech“ VUT Brno, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky.

Autor: Ing. Tomáš Poláček, Ph.D.,

Školitel: prof. Ing. Mirko Dohnal, DrSc.

Oponent:

Prof. Ing. Jan Váchal, CSc.,
VŠTE v Českých Budějovicích,
Ústav podnikové strategie.

Úvod

Předložený posudek na disertační práci „Rozhodování založené na částečně známých rozhodovacích stromech“ autor Ing. Tomáš Poláček, Ph.D., je v pořadí již druhý zpracovaný posudek na obdobné téma uvedeného autora. V nově předložené práci je konstatována změna zaměření disertační práce a to na komplexní pojetí insolvenčního řízení z pohledu obou zúčastněných stran v rámci insolvenčního zákona jako nástroj pro uspokojování závazků. S tímto zaměřením lze jen souhlasit a přirozeně došlo k úpravě i u hlavního cíle, zachytit komplexní pojetí insolvenčního procesu i implementovat model integrující proměnné z insolvenčního řízení a makroekonomie.

Dne 17. 1. 2018 schválila vláda novelu insolvenčního zákona, která má přinést výrazné zlepšení postavení dlužníků a věřitelů. Cílem návrhu je řešení situace dlužníků, kteří se ocitli v tzv. dluhové pasti – na oddlužení tak po novele bude moci dosáhnout vyšší počet dlužníků, kteří budou své dluhy poctivě splácet. Proces oddlužení by měl podle novely trvat tři, pět nebo sedm let v závislosti na výši splacených dluhů. Novela též navrhuje odstranit minimální nutnou výši zaplacených dluhů (30 % pohledávek nezajištěných věřitelů). Zda tato další novela přinese očekávané zlepšení v této oblasti, naznačí následující měsíce či roky. Toto zde konstatuji proto, že některé aspekty poslední novely nemohou být přirozeně zahrnuty do předložené práce.

Aktuálnost problematiky

Význam problematiky řešená v disertační práci narůstá, jak narůstá počet občanů České republiky, kterých se tento problém dotýká a lze bohužel konstatovat i existenčně.

Počet insolvenčních řízení v posledních dvou letech mírně poklesl, je to prezentováno jako úspěch české ekonomiky, pokles počtu insolvenčních návrhů o cca 20 % nespočívá v ekonomickém zlepšení situace obyvatelstva, neboť neklesla jeho zadluženost, ale důvod lze nalézt v naprosto nesystémové a nedokonalé novele insolvenčního zákona uvedené v život od 1.7.2017. Každý vědecký výzkum, nové poznatky v této problematice lze jen přivítat a toto plně platí i o předložené disertační práci.

Novost problematiky

Práce vykazuje novost přístupu spočívající v jednotě dlužníka a věřitele v insolvenčním řízení s determinací o makroekonomický stav. Tím autor práce našel a řešil jednu z hlavních limit při prognózování s využitím numerických kvantifikátorů a tradičních statistických metod a to nedostatek vstupních dat. Toto mé konstatování dokumentují použité nástroje trendové analýzy s vyústěním do řešení trendového modelu, zpracování přechodových grafů až po řešení případové studia formou devítidimenzionálního modelu.

Metodika práce

Konstatuji, že práce má přesně vymezené metodiky řešení hlavního i dílčích cílů, to ukazuje na ujasněnost a koncepčnost doktoranda při vlastních výzkumných aktivitách. I provedená literární rešerše svědčí o zodpovědném přístupu doktoranda k řešení

K naplnění cílů a využití práce

Na základě podrobného prostudování práce konstatuji, že Ing. Poláček stanovené cíle disertační práce splnil, prokázal dostatečné teoretické znalosti z řešené problematiky, osvojil se zásady vědecké práce, analýzu a syntézu tolik nezbytnou v takto zaměřených výzkumných problematikách, uplatnil vědeckou erudici i nezbytný stupeň dedukce. Za velice přínosné považuji snahu autora, dosažené výsledky formulovat do obecně použitelných zásad a metodických postupů určených praxi a řídicím orgánům. Tento aspekt je velice cennou devizou do dalších badatelských aktivit doktoranda.

Formální nedostatky

Některé, dříve mnou uvedené formální nedostatky byly odstraněny, celková úprava i samotné zpracování svědčí o zodpovědném přístupu řešitele. Tabulky, grafy a vhodně doplňují kvalitní výstup y z řešení. Práce je bez překlepů a chyb, oceňuji používání odborné terminologie, která v této problematice není dosud sjednocena. Oceňuji zpracovatele práce, že dodržel v disertační práci jednotnou terminologii.

K výše uvedené disertační práci mám následující připomínky, dotazy a poznámky

a) Obecného charakteru

1. Jaký je názor autora na „Dluhovou amnestii“ vymezenou v novele v roce 2017, a jaký je současný, legislativně-právní stav?
2. Jaký má názor autor na možný vztah mezi vývojem počtu konkurzů a vývojem v počtu insolvenčních návrhů a proč?
3. Vedle konkurzu lze řešit úpadek reorganizací podniku. Kde je toto řešení vhodné podle autory práce a jaká je podmínka pro uplatnění reorganizace dnes?
4. Co vyjadřuje tzv. šikanózní insolvenční návrh a co negativní domněnka úpadku?
5. Charakterizujte přednostní a nepřednostní pohledávky a uveďte příklady a čím se liší exekuce přednostní a nepřednostní pohledávky?
6. Rozhodovací stromy a lesy mohou poskytnout nový pohled na problém a doplnit zajímavou interpretaci k již stávajícím výsledkům. Je však vždy dobré si uvědomit, že metoda je pouze nástroj, který může pomoci daný problém osvětlit, ale jejíž výsledky nemůžeme brát jako absolutní pravdu. Požaduje o bližší specifikaci předností a nedostatků s ohledem na řešenou problematiku.
7. Autor konstatuje, že každé rozhodování bude založeno na n-dimenzionálním modelu. Souhlasím, je však známo, že dimenzionální modely jsou zkresleny postoji, či hodnotovou orientací poskytovatelů vstupů i tazatelů (viz dotazníkové šetření), uvažoval autor práce s využitím transformovaného dimenzionálního modelu, který by toto eliminoval, resp. indikoval

b) Specifické

1. Rozhodovací strom insolvenční řízení, str. 61- rámcově souhlas, žádám o vyjádření, zda uzly 14,15 a 16 nemají vztah i uzlům 7 a 8, u uzlu 4 pak po uplynutí doby 3 měsíců resp. plus 30. Dní.

2. Význam uzlů, str.61 byl odvozen dle Insolvenčního zákona 2013, požádal bych autora, aby rámcově uvedl. Jak by se tato významnost posunula dle novel IZ z roku 2017 a 2018.
3. Požádal bych autora, aby zdůvodnil uvedení větve 1-2 v tab. 13 na str. 66 - oddlužení.
4. Citace - „, Aby byl výše položený teoretický a právní základ validní v praxi, je důležité zmapovat prostředí kolem a uvnitř zkoumané úpadkové situace a faktory, které ji ovlivňují a které vstupují do procesu“ str. 67., připomínám, že uvedené metody jsou vázány na podnikatelský subjekt, který je přirozeně nositelem úpadkové situace, tu však samotnou prostřednictvím těchto metod nelze analyzovat, jinak s využitím plně souhlasím.
5. Požádal bych autora práce stručně specifikovat využití výstupů z metod pro analýzu prostředí (str. 66-71) do projekce modelu insolvence.
6. Případová studie dokumentuje praktické zvládnutí problematiky autorem, domníváme se, že zde nebyly využity všechny získané výstupy k prezentaci kvality práce (např. návrh proměnných, model insolvence). Požádal bych autora o stručný závěr k případové studii, který v práci postrádám.

Závěrečné hodnocení

Na základě podrobného prostudování předložené práce konstatuji, že splňuje požadavky kladené na tento druh prací. Autor prokázal odpovídající teoretické znalosti a analyticko-syntetické dovednosti v oblasti řešené problematiky. U autora práce oceňuji jeho publikační a výzkumné aktivity uvedené v závěru práce a souhlasím s jeho vymezení o využitelnosti práce v teoretické oblasti, praxe a v oblasti vzdělávací.

V souladu s výše uvedenými skutečnostmi doporučuji vědecké radě předloženou práci předložit k závěrečné obhajobě a po jejím úspěšném obhájení udělit jmenovanému vědecko-akademickou hodnost „ Philosophiae doktor- PhD.“ v příslušném oboru.

V Českých Budějovicích, dne 28.1.2019

Prof. Ing. Jan Váchal, CSc.